

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Stanislava Grospiče, Miroslava Grebeníčka a Ivo Pojezného na vydání zákona o státním jazyce České republiky, (sněmovní tisk č. 378)

Vláda na své schůzi dne 8. února 2019 projednala a posoudila návrh zákona o státním jazyce České republiky a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas**, a to zejména z následujících důvodů.

1. Vláda souhlasí s názorem, že český jazyk je znakem svébytnosti českého národa stejně jako velmi významnou hodnotou jeho kulturního dědictví, zároveň však konstatuje, že ochrana a kultivace českého jazyka by měla být především úkolem odborných, veřejných a pedagogických institucí, nikoli právního řádu. Vláda poukazuje na fakt, že užívání českého jazyka v úředním styku nebo ve školách je již nyní dostatečně legislativně upraveno, přičemž aplikační praxí nejsou detekovány žádné nedostatky nebo problémy vyžadující legislativní řešení. Není proto zřejmé, proč je nezbytné postavení českého jazyka upravovat zvláštním zákonem, resp. čeho má být přijetím navrhované úpravy dosaženo. Předkladateli uváděná snaha ochránit český jazyk před tendencemi směřujícími k zatlačování českého jazyka nejen ve veřejném životě totiž ani nemůže být jimi navrhovanými proklamativními ustanoveními naplněna. Navíc je sporné, zda je právě právní předpis vhodným nástrojem k ochraně „kvality“ českého jazyka, neboť ten, stejně jako jiné živé jazyky, podléhá přirozenému vývoji, v jehož rámci mimo jiné přejímá nová slova a termíny z ostatních jazyků. Například v oblasti informačních technologií nebo sociálních sítí se běžně používají celosvětově univerzální pojmy vycházející z angličtiny, jejichž násilné překládání do českého jazyka nelze považovat za žádoucí.
2. Vláda poukazuje na skutečnost, že předložený návrh nemá takřka žádný normativní obsah, což je jeden ze základních požadavků na právní předpis. Označení českého jazyka za státní jazyk České republiky je pouhou deklarací, zbytek návrhu pak pouze nadbytečně odkazuje na skutečnost, že užívání českého jazyka je upraveno zvláštními předpisy. Na rozdíl od zákona o štátnom jazyku Slovenskej republiky tedy nedochází ke kodifikaci užívání státního jazyka, popřípadě ostatních jazyků ve veřejném styku. Vzhledem k absenci konkrétních povinností též v návrhu zákona nejsou upraveny ani žádné sankce.

3. Dále vláda upozorňuje na vágnost navrhované úpravy stanovující přednost státního jazyka před ostatními jazyky užívanými na území České republiky. Pojem „přednosti“ totiž návrh zákona již nijak dále nekonkretizuje. V této souvislosti vláda zmiňuje zvláštní postavení slovenského jazyka, který je v některých případech stávajícími právními předpisy postaven na roveň českému jazyku, například v § 16 odst. 1 správního řádu, § 31 odst. 8 živnostenského zákona nebo v § 108 odst. 4 školského zákona, a které by navrhovanou úpravou mohlo být zpochybňováno.
4. Předložený návrh po vzoru slovenské úpravy používá pojem „liturgický jazyk“ a dále stanoví, že užívání liturgických jazyků upravují zvláštní zákony (slovenská úprava zde hovoří o úpravě předpisy církví a náboženských společností). K tomu vláda poznamenává, že žádné zvláštní zákony používání liturgických jazyků v České republice neupravují, naopak taková zákonná úprava by byla očividným zásahem do vnitřní autonomie církví a náboženských společností garantované v čl. 16 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.